महाराष्ट्र राज्यातील अनुसूचित जमातीच्या उमेदवारांना पी एच. डी या अभ्यासक्रमासाठी संशोधन अधिछात्रवृत्ती देणे (वर्ष 2023-24)

STRF (Scheduled Tribe Research Fellowship)

अधिछात्रवृत्ती योजना
पार्श्वभूमी

- आदिवासी क्षेत्रामधील सामाजिक व आर्थिक बदलांच्या प्रक्रियेचा व आदिवासी जमातीचा सखोल अभ्यास करण्यासाठी हेतूने अनुसूचित जमातीच्या २ उमेदवारांकरिता संशोधन अधिछात्रवृत्ती ही योजना आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे यांचेमार्फत राबविण्यात येत होती.
- सदर संशोधन अधिछात्रवृतीचा दर हा दरमहा रु. २८००/- व प्रती वर्षीसादिलवार खर्चाकरिता रु. १०,०००/- निश्चित करण्यात आलेला होता. सदर दरामध्ये सन २०११ प्रोत्साहन देण्याच्या नंतर सुधारणा करण्यात आलेली नाही.
- अनुसूचित जमातीच्या उमेदवारांकरिता देखील पीएच.डी अभ्यासक्रमासाठी अधिछात्रवृत्ती देण्याकरिता योजना सुरु करण्यात यावी अशी मागणी राज्यातील विविध आदिवासी लोकप्रतिनिधी व संघटनांकडून करण्यात येत होती.
- त्यामुळे सद्यस्थितीत सुरु असलेल्या संशोधन अधिछात्रवृत्तीमध्ये अन्य विद्याशाखांचा समावेश करुन योजनेचा लक्षांक वाढविणे व अधिछात्रवृत्तीच्या रकमेत सुधारणा करणेबाबत शासनास प्रस्ताव सादर करण्यात आलेला होता.

- त्यानुसार शासन निर्णय आदिवासी विकास विभाग, क्रमांक अछावृ-2022/प्र.क्र.134/ का.19 दिनांक 3 फेब्रुवारी, 2023 अन्वये सुधरित योजना लागु करण्यात आलेली आहे.
- सदर योजनेची सन 2022-23 या आर्थिक वर्षापासून अमलबजावनी सुरु करण्यात आली आहे .

योजनेचा उद्देश

- आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था पुणे मार्फत महाराष्ट्रातील अनुसूचित जमातीच्या उमेदवारांना भारतातील मान्यता प्राप्त विद्यापीठ / महाविद्यालय / संस्था यामध्ये कोणत्याही विषयात पूर्णवेळ व नियमितरित्या पीएच.डी करण्यासाठी अधिकतम पाच वर्षांसाठी फेलोशिपद्वारे अर्थसहाय्य करणे.

लाभार्थी निकष:

1. उमेदवार महाराष्ट्र राज्याचा रहिवाशी असावा.
2. उमेदवाराची जमात ही महाराष्ट्र राज्यातील अनुसूचित जमातीच्या यादीमधील असणे आवश्यक आहे.
3. या योजनेसाठी अर्ज करते वेळेस उमेदवाराकडे अनुसूचित जमातीचे जात वैधता प्रमाणपत्र असणे बंधनकारक आहे.

4. उमेदवार हा कोणत्याही शाखेतील पदव्युत्तर पदवी धारक असावा.
5. उमेदवार व्यक्तीने पदव्युत्तर पदवी परीक्षा ही शासकीय अथवा सरकारमान्य विद्यापीठ/महाविद्यालय/संस्थामार्फत उत्तीर्ण केलेली असावी. तसेच सदर योजनेसाठीची इतर अर्हता, शिक्षण, वय व इतर पात्रता व अटी पूर्ण केलेल्या असाव्यात.
6. अनुसूचित जमातीच्या उमेदवाराचे व त्याच्या कुटुंबाचे सर्व मार्गाने मिळून वार्षिक उत्पन्न मर्यादा रु. ८,००,००० (अक्षरात रुपये आठ लक्ष फक्त) यापेक्षा कमी असावे.
7. सदर योजनेचा लाभ घेणेसाठी उमेदवाराची कमाल वयोमर्यादा ४५ वर्ष इतकी असेल.
8. उमेदवाराने पीएच.डी धारण करण्याकरिता भारतातील सरकारी अथवा सरकारमान्य विद्यापीठ/महाविद्यालय/संस्था येथे एप्रिल, २०२१ नंतर नोंदणी केलेली असावी.
9. राज्यातील आदिम जमातीच्या उमेदवारांना प्राधान्य दिले जाईल.
10. नियमानुसार मुली व दिव्यांग यांच्यासाठी अनुक्रमे ३०% व 4 % जागा आरक्षित ठेवल्या जातील. परंतु आरक्षित जागेवर पात्र उमेदवार उपलब्ध न झाल्यास सदर जागा अनुसूचित जमातीतील गुणानुक्रमे पात्र असलेल्या उमेदवारास दिली जाईल.

11. शासकीय सेवेत असणाऱ्या उमेदवारास ह्या योजनेचा लाभ घेता येणार नाही.
12. उमेदवार पीएच.डी करीत असलेल्या कालावधीत कोणत्याही स्वरूपाचा पूर्णवेळ अथवा अर्धवेळ रोजगार/स्वयंरोजगार करीत असल्यास किंवा विद्यापीठ/महाविद्यालय/संस्था यांचेकडून पीएच.डी अभ्यासक्रमासाठी कोणत्याही प्रकारचे अर्थसाह्य/मानधन/शिष्यवृत्ती घेत असल्यास या योजनेचा लाभ घेण्यास पात्र राहणार नाही.
13. उमेदवारास कोणत्याही टप्प्यावर कोणत्याही कारणास्तव पीएच.डी करणे अर्धवट सोडावयाचे असल्यास त्या उमेदवारास प्राप्त झालेली फेलोशिप आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्थेस जमा करावी लागेल.
14. विद्यार्थ्यांने खोटे कागदपत्रे सादर करून योजनेचा लाभ घेतला असल्याचे निदर्शनास आल्यास त्यांचेकडून संपूर्ण प्रशिक्षणाचा खर्च वसूल करून कायदेशीर दंडात्मक कारवाई करण्यात येईल.

- जर संस्थेने पुरविलेल्या निवास व्यवस्थेचा लाभ उमेदवार घेणार नसल्यास, त्याने/तिने निवास व्यवस्थेचा पत्ता व हमीपत्र आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्थेस कळविणे/देणे बंधनकारक आहे व उमेदवाऱ्याच्या सुरक्षेची जबाबदारी स्वत: उमेदवारांची राहील.

- सदर योजनेमधील फेलोशिप चा लाभ घेण्यासाठी ७५ टक्के उपस्थिती आवश्यक आहे. तसे प्रमाणपत्र विद्यापीठ/ महाविद्यालय/संस्था मधून संशोधन मार्गदर्शक (Research Guide) यांच्याकडून प्राप्त करून आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था येथे जमा करणे आवश्यक आहे. परंतु विद्यार्थी गंभीर आजारी पडणे, अपघात होणे (नैसर्गिक आपत्ती/कौटुंबिक समस्या/वैद्यकीय कारण) या कारणामुळे अनुपस्थित असल्यास अपवादात्मक परिस्थितीमध्ये विद्यार्थ्यांना फेलोशिप अदा करण्याबाबतचा अंतिम निर्णय आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे यांचा असेल.
- ज्या उमेदवारांची निवड होईल त्यांची निवड झाल्यानंतर तात्काळ रुजू होणे बंधनकारक असेल व ७ दिवसाच्या आत हमीपत्र आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्थेस जमा करणे आवश्यक आहे. जे उमेदवार दिलेल्या तारखेपासून १५ दिवसाच्या आत रुजू होत नाहीत, अशा उमेदवारांची निवड रद्द करून प्रतीक्षा यादीवरील उमेदवारांचीगुणवत्तेनुसार निवड करून त्यांना योजनेचा लाभ देण्यात येईल. या संदर्भात काही समस्या उद्भभवल्यास त्याबाबतची कारणमीमांसा पडताळून अंतिम निर्णय घेण्याचा अधिकार आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे यांचा असेल.

अर्ज करण्यासाठी आवश्यक कागदपत्र:

1. उमेदवाराचे आधार कार्ड
2. उमेदवाराचे PAN कार्ड
3. उमेदवाराचा रहिवासी दाखला
4. उमेदवाराचा जातीचा दाखला
5. जमात वैधता प्रमाणपत्र
6. उत्पन्न दाखला
7. उमेदवाराचे १० वी उत्तीर्ण गुणपत्रक व प्रमाणपत्र
8. उमेदवाराचे १२ वी उत्तीर्ण गुणपत्रक व प्रमाणपत्र .
9. उमेदवाराचे पदवी परीक्षा उत्तीर्ण गुणपत्रक व प्रमाणपत्र
10. उमेदवाराचे पदव्युत्तर पदवी परीक्षा उत्तीर्ण गुणपत्रक व प्रमाणपत्र
11. उमेदवाराचे NET/SET/PET/M.Phil परीक्षा उत्तीर्ण गुणपत्रक व प्रमाणपत्र (ज्या आधारावर पीएचडी करिता प्रवेश मिळवला आहे त्या परीक्षेची माहिती देणे अनिवार्य आहे.)

12. उमेदवाराने पीएचडी करिता प्रवेश घेतल्याची पावती
13. उमेदवारास विद्यापीठाने मार्गदर्शकाची नेमणूक केल्याबाबत पत्र (Guide Allotment Letter)
14. मार्गदर्शकाने स्वीकृत केल्याबाबत पत्र (Guide Acceptance Letter)
15. उमेदवारास RAC (Research Advisory Committee)/RRC(Research Recognition Committee) ने संशोधन प्रकल्पास दिलेल्या मान्यतेचे पत्र
16. उमेदवाराचे पीएचडीकरिता नोंदणी पक्की झाल्याचे प्रमाणपत्र (Confirmation letter)
17. RAC (Research Advisory Committee)/RRC(Research Recognition Committee) ने मान्यता दिलेला संशोधन सारांश स्वाक्षरीसहित (Research Synopsis) - - उमेदवार, मार्गदर्शक व RRC ने मंजूर केल्याच्या संशोधन केंद्र प्राप्त झाल्याचे पत्र (Research Center Allotment letter)

18. संशोधन केंद्रात संशोधनासाठी रुजू झाल्याचे पत्र (Research Center Joining Report)

19. मार्गदर्शक व संशोधन केंद्र प्रमुख यांचे संयुक्त प्रमाणपत्र (विहित नमुन्यात)

20. दिव्यांग प्रमाणपत्र (असल्यास)

21. नावात बदल असल्यास त्याचा पुरावा (Change in Name - Gazzette)

22. रोजगार किंवा स्वयंरोजगार करीत नसल्याबाबत व इतर योजनेतून अधिछात्रवृत्ती मिळत नसल्याबाबत प्रतिज्ञापत्र.

- (टिप - उमेदवाराचे पीएचडीकरिता नोंदणी पक्की झाल्याचे प्रमाणपत्र (Confirmation letter) असल्याशिवाय सदर योजनेच्या लाभा करिता निवड करता येणार नाही.)

अर्ज कसा करावा:

- आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था पुणे येथील संकेतस्थळ www.trti.maharashtra.gov.in वर ऑनलाईन स्वरूपात अर्ज मागविण्यात येत आहे.
- अनुसूचित जमातीच्या ज्या उमेदवारांची पीएचडी अभ्यासक्रमासाठी दिनांक 01/04/2023 ते 31/03/2024 या आर्थिक वर्षाच्या कालावधीमध्ये नोंदणी झालेली आहे फक्त याच उमेदवारांनी अर्ज सादर करावा.
- संकेतस्थळावरील नोटीस बोर्ड मध्ये महाराष्ट्र राज्यातील अनुसूचित जमातीच्या उमेदवारांना पीएच.डी या अभ्यासक्रमासाठी संशोधन अधिछात्रवृत्ती (फेलोशिप) देणे करिता अर्ज वर्ष 2023-24 यावर क्लिक करून अर्ज करण्यात यावा.
- अर्ज करण्याची अंतिम दिनांक 30 एप्रील २०२4 आहे. (पोस्टाने पाठविलेले / मेल / प्रत्यक्ष सादर केलेला ऑफलाईन अर्ज ग्राह्य धरण्यात येणार नाही.)

- उमेदवाराने आपली सर्व माहिती काळजीपूर्वक, सत्य व अचूक भरावी, एकदा अर्ज सादर झाला तर त्यात कोणत्याही प्रकारचा बदल करता येणार नाही याची नोंद घ्यावी.
- अचूक व अद्ययावत बँक तपशील देण्याची जबाबदारी उमेदवाराची असेल, बँक तपशील हे केवळ उमेदवाराच्या नावाचेच असावे, इतर कोणत्याही व्यक्तीचे किंवा जोडखाते बँक तपशील स्वीकारण्यात येणार नाही.
- उमेदवाराने अर्ज सादर करताना खोटी किंवा अपूर्ण माहिती सादर करू नये, अशी माहिती सादर करून अधिछात्रवृत्ती मिळविल्यास व या कार्यालयाच्या निदर्शनास सदर बाब असल्यास त्याविरोधात दंडात्मक कारवाई करण्यात येईल.
- अर्ज सादर करीत असताना वर नमूद सर्व कागदपत्रे **व्यवस्थित SCAN करून नंतरच अर्ज करावा.**
- अर्ज भरताना कोणत्याही प्रकारच्या अडचणी आल्यास it_helpdesk@icspune.com या मेल आयडी वर आपल्याला येणारी अडचणीबाबत मेल करावा पुढील दोन तासामध्ये आपली अडचण दुर करण्यात येईल.
- योजनेसंदर्भात काही अडचणी असल्यास tes.trti-mh@nic.in या मेल आयडी वर संपर्क करावा.
- विद्यापीठाने निर्धारित केलेल्या पद्धतीत गुण टक्केवारीत रुपांतरीत करून अचूक भरावे.
- कोणत्याही कागदपत्रांवरील दिनांकात किंवा इतर तपशिलात खाडोखोड केल्यास असे प्रमाणपत्र / पुरावा अवैध ठरविण्यात येईल व अर्ज बाद ठरविण्यात येईल.

- कागदपत्रे सादर करताना त्यातील मजकूर स्पष्ट दिसेल असेच SCAN करून सादर करावे, अस्पष्ट/अवाचनीय कागदपत्रे स्वीकारली जाणार नाहीत असे अर्ज बाद ठरविण्यात येतील.
- संकतेस्थळावर पीडीएफ स्वरुपात अर्ज उपलब्ध करुन दिलेला आहे हा अर्ज प्रिंट काढून परिपूर्ण भरुन आवश्यक कागदपत्र छायाकिंती प्रती, प्रतिज्ञापत्र इत्यादीसह सोबत जोडून या कार्यालयास पोस्टाने विहीत मुदतीमध्ये पाठविण्यात यावी.

उमेदवाराची निवड प्रक्रिया::

○ आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे या संस्थेमार्फत महत्वाच्या दैनिकांमध्ये याबाबत जाहिरात देऊन प्रथमतः सदर योजनेसाठी पात्र असलेल्या उमेदवारांकडून ऑनलाईन पद्धतीने सर्व आवश्यक कागदपत्रे सोबत विहित नमुन्यामध्ये अर्ज मागविण्यात येतील. तर प्राप्त अर्जांची संख्या २०० पेक्षा जास्त असल्यास उमेदवारांची निवड करण्यासाठी विद्यापीठ प्रवेश परिक्षेच्या धर्तीवर प्रवेश परिक्षेचे आयोजन करण्यात येईल.

○ सदर परिक्षेमध्ये उमेदवारांस आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे यांनी निश्चित केलेले किमान गुण प्राप्त करणे बंधनकारक असेल. परिक्षेमध्ये प्राप्त गुणांच्या आधारे निवड यादी व प्रतिक्षा यादी प्रकाशित केली जाईल.

○ २०० पेक्षा जास्त अर्ज प्राप्त झाल्यास उमेदवारांचे अर्ज प्राप्तकरणेपासून परिक्षा घेणे ते कागदपत्रांची तपासणी करुन प्रवेश देण्यापर्यंतची कामे करण्यासाठी राज्यस्तरीय दैनिकांमध्ये जाहिरात देवून ऑनलाईन / ऑफलाईन परिक्षा घेणाऱ्या विविसंस्थांची ई-टेंडर प्रक्रिया राबवून निवड करण्यात येईल. याकरिता येणारा खर्च योजनेंतर्गत प्राप्त तरतूदीमधून करण्यात येईल.

○ जर उमेदवारांची संख्या २०० पेक्षा कमी असेल तर उमेदवारांस पदवी व पदवीत्तर पदवी परिक्षेमध्ये प्राप्त गुणांची सरासरी काढून गुणानुक्रम यादी प्रकाशित केली जाईल.प्रवेश परीक्षेत प्राप्त कागदपत्रांची छाननी करणे व मुलाखत घेण्यासाठी अनुसूचित जमाती संशोधन अधिछात्रवृत्ती निवड समिती स्थापन करण्यात येईल.

अ.क्र.	पदनाम	समितीतील पदनाम
1	सहसंचालक, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे	अध्यक्ष
2	उपसंचालक, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे	उपाध्यक्ष
3	विशेष तज्ञ (कला/वाणिज्य शाखा)	सदस्य
4	विशेष तज्ञ (विज्ञान/ अभियांत्रिकी/ वैद्यकिय) शाखा	सदस्य
5	विशेष तज्ञ (मानववंश शास्त्र) शाखा	सदस्य
6	विशेष तज्ञ (आदिवासी क्षेत्रात कार्यरत असलेली व्यक्ती)	सदस्य
7	संशोधन अधिकारी (संशोधन)	सदस्य सचिव

सदर समिती मुलाखतीअंती दरवर्षी 100 उमेदवारांची संशोधन अधिछात्रवृत्तीसाठी निवड करेल. प्रवेश परिक्षा अभ्यासक्रम व प्रवेश परिक्षा मधील आधिकतम गुण तसेच इतर अर्हता याबाबत उचित बदल किंवा त्यास मान्यता देण्याचे अधिकार आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे, यांना असतील.

प्राधान्यता :-

1. दिव्यांग उमेदवारास 4 टक्के जागा राखीव असतील.

2. अनुसूचित जमातीच्या महिला उमेदवारांकरिता 30 टक्के जागा राखीव असतील.

- **उमेदवारांना देण्यात येणाऱ्या सोई-सुविधा :**

A. पीएच.डी चा अभ्यासक्रम पूर्ण करण्यासाठी दरमहा **रु. ३१, ०००/-** इतकी फेलोशिप जास्तीत जास्त पाच वर्ष किंवा

B. विद्यापीठास प्रबंध सादर करण्याचा दिनांक या पैकी जे आधी घडेल त्या दिनांक पर्यंत.

२. **आकस्मिक खर्च:**

A. कला, वाणिज्य, व्यवस्थापन, भाषा, सामजिक शास्त्रे या विषयामधील पीएच.डी या अभ्यासक्रमासाठी दर वर्षी **रु. २०,५००** /- इतके आर्थिक अनुदान देण्यात येईल

B. विज्ञान, अभियांत्रिकी, वैद्यकशास्त्र व इतर विषयामधील पीएच.डी या अभ्यासक्रमासाठी दर वर्षी **रु. २५०००/-** इतके आर्थिक अनुदान देण्यात येईल.

C. दिव्यांग उमेदवारांना **रु. २०००/- दरमहा** इतके सहाय्य अनुदान म्हणून अतिरिक्त देण्यात येईल.

3. **आकस्मिक खर्च:**

A. वसतीगृहात राहणारे उमेदवार: विद्यापिठ / महाविद्यालय / संस्थेनेराहण्यासाठी आकारलेले शुल्क

B. वसतीगृहात न राहणारे उमेदवार: वस्तीगृहान न राहणाऱ्या उमेदवारांकरिता शहरांनूसार फेलोशिपच्या खालील प्रमाणात घरभाडे भत्ता देण्यात येईल.

१. झेड वर्ग शहर- ८ टक्के

२. वाय वर्ग शहर- १६ टक्के

३. एक्स वर्ग शहर - २४ टक्के

- **अर्थ सहाय्याचा कालावधी :-**

A. अनुसूचित जमाती अधिछात्रवृत्तीचा कालावधी हा पीएच.डी करिता नोंदणीच्या दिनांकापासून ते संशोधन प्रकल्प विद्यापीठात सादर होण्याच्या तारखेपर्यंत किंवा नोंदणी नंतर पाच वर्षे यापैकी जे आगोदर होईल तो कालावधी असेल.

B. पीएच.डी अभ्यासक्रमासाठी संबंधित विद्यापीठ/ महाविद्यालय/ संस्थेने मुदतवाढ दिल्यास पाच वर्षापलीकडे होणाऱ्या मुदत वाढीकरिता आदिवासी संशोधन प्रशिक्षण संस्थेमार्फत कोणत्याही परिस्थितीत अधिछात्रवृत्तीस मुदतवाढ देण्यात येणार नाही.

C. उमेदवार व्यक्तीने कोणत्याही कारणाने नोंदणी दिनांकापासून ते विद्यापिठात पीएच.डी करिता रुजू दिनांकापर्यंत कालावधीत गॅप घेतला तर उमेदवारास स्वयंस्पष्ट कारणासह संबंधित विद्यापीठ महाविद्यालय संस्थेकडून गॅप प्रमाणपत्र आदिवासी संशोधन प्रशिक्षण संस्थेकडे सादर करणे बंधनकारक राहील.

D. संबंधित गॅप कालावधीसाठी आदिवासी संशोधन प्रशिक्षण संस्थेमार्फत कोणत्याही परिस्थितीत अर्थसहाय्य दिले जाणार नाही.

- **अर्थ सहाय्य वितरण :-**

A. निवड झालेल्या उमेदवाराने विहित नमुन्यातील सर्व कागदपत्रे जमा केल्यानंतर दर तीन महिन्यातून एकदा असे एकूण तीन महिन्याचे एकत्रित फेलोशिप व आकस्मिक भत्ता (वार्षिक एकदाच) अशा पद्धतीने अधिछात्रवृत्तीचे वितरण करण्यात येईल.

B. उमेदवाराने पीएच.डी करिता दोन वर्षे पूर्ण केल्यानंतर संबंधित संस्थेतील / विद्यापीठ/ महाविद्यालयामधील मूल्यांकन समितीकडून संशोधन प्रक्रियेचे मूल्यांकन करून घेणे बंधनकारक आहे.

C. सदर मूल्यांकन प्रक्रिया दोन महिन्याच्या आत होऊ न शकल्यास संबंधित विद्यापीठ/महाविद्यालय/ संस्थेच्या प्राधिकृत अधिकाऱ्याकडून विलंब झाल्याबाबत स्वयंस्पष्ट कारणासह अहवाल सादर करावा.

D. सदर अहवाल मान्य झाल्यानंतर पुढील तीन वर्षासाठीची शिष्यवृत्ती देण्याबाबतचा निर्णय घेण्यात येईल.

E. सहा महिन्यांची शिष्यवृत्ती व इतर भत्ते हे संशोधन प्रकल्प पूर्ण करुन तो विद्यापीठात सादर केल्याचे प्रमाणपत्र सादर केल्यानंतरच देय असतील.

F. लाभार्थ्यास पीएच.डी घोषित झाल्यावर शोध प्रबंध व पीएच.डी घोषित झाल्याचे प्रमाणपत्र आदिवासी संशोधन प्रशिक्षण संस्थेस सादर करणे बंधनकारक राहील.

- **उमेदवाराचे स्थलांतर :-**
- संशोधन करण्याकरिता विद्यापीठ संस्था महाविद्यालय यात बदल केला असल्यास त्याबाबत आदिवासी संशोधन प्रशिक्षण संस्थेस उमेदवाराने माहिती देणे बंधनकारक आहे. तसेच असा बदल केवळ एकदाच अनुज्ञेय असेल. त्यानंतर होणारा बदल ग्राह्य धरला जाणार नाही व त्यासाठी अर्थसाह्य देण्यात येणार नाही.

अर्थसहाय्यासाठी आवश्यक विवरणपत्रे / कागदपत्रे :-

1.रुजु प्रमाणपत्र :- उमेदवार व्यक्तीने विद्यापीठ/ संस्था/ महाविद्यालयाचे रुजू प्रमाणपत्र मार्गदर्शक व संशोधन केंद्रप्रमुख यांच्या संयुक्त स्वाक्षरीने व इतर सर्व आवश्यक कागदपत्रांसोबत आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्थेत सादर करावे. परस्पर आलेल्या अर्जाचा विचार केला जाणार नाही.

2.रोजगार कार्यमुक्त अहवाल :- जे उमेदवार अंतिम निवड होण्या आधी रोजगार करीत असतील त्यांनी रोजगार करीत असलेल्या आस्थापनेकडून कार्यमुक्त केल्याचा अहवाल रुजू प्रमाणपत्रा सोबत सादर करावा.

3.अर्धवार्षिक प्रगती अहवाल :- Through GUIDE नोंदणीच्या दिनांकापासून दर सहा महिन्यांनी लाभार्थ्याने संशोधनाचा प्रगती अहवाल असे दोन अर्ध वार्षिक प्रगती अहवाल सादर करणे आवश्यक आहे.

4.आकस्मिक खर्च भत्त्याचे उपयोगिता प्रमाणपत्र :- लाभार्थ्याने दरवर्षी नोंदणीच्या दिनांकापासून वर्षपूर्ण होताच आकस्मिक खर्चाच्या भत्त्याचे उपयोगिता प्रमाणपत्र सादर करणे बंधनकारक आहे.

5.मुदतवाढ प्रमाणपत्र :- विद्यापीठ महाविद्यालय संस्था यांनी पीएच.डी करिता मुदतवाढ दिली असल्यास मुदतवाढ प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक आहे. तथापी सदर प्रमाणपत्रानुसार फेलोशिप देय राहणार नाही,

6.हजेरी प्रमाणपत्र :- मार्गदर्शकाकडून हजेरी प्रमाणपत्र प्रमाणित करून देणे बंधनकारक आहे.

जर एखाद्या उमेदवाराने विहित वेळेत संशोधन पुर्ण केले नसेल अशा उमेदवाराच्या मुदत वाढीबाबतच्या कारणमीमासेचा विचार करून याबाबत आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे/Chairperson of Committee यांचा निर्णय अंतिम असेल. सदरची फेलोशिप ही कमाल ५ वर्षाकरीता असल्याने मुदतवाढी मध्ये उमेदवारास फेलोशिप किंवा इतर कोणताही खर्च देय राहणार नाही.

संशोधन पूर्ण केल्याचे प्रमाणपत्र/ सुरु असल्याचे प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक आहे. पीएच.डी. घोषित झाल्याचे प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक आहे.

- **इतर अटी व शर्ती :-**

1. प्रगती अहवाल सक्षम प्राधिकाऱ्यांच्या स्वाक्षरीने सादर केल्यानंतरच उमेदवारास पीएच.डी संशोधन अधिछात्रवृत्ती योजनेअंतर्गतचे अर्थसहाय्य अदा करण्यात येईल. त्याचप्रमाणे पीएच.डी सुरु असताना उमेदवाराने सक्षम प्राधिकाऱ्यांकडून दर सहा महिन्यांनी मुल्यमापन करुन त्याचा प्रगती अहवाल विभागास सादर करण्यात यावा. अन्यथा त्याची निवड रद्द करण्यात येईल.
2. पीएच.डी प्रकल्प पूर्ण न करू शकणाऱ्या संशोधकांकडून व विद्यापीठाकडून पीएच.डी संशोधन गळती संदर्भातील सविस्तर अहवाल मागवून मूल्यमापन करण्यात येईल. अदा केलेली रक्कम समितीच्या निर्णया नुसार परत घेण्यात येईल.
3. पीएच.डी प्रकल्प पूर्ण करण्याबाबतचे हमीपत्र पात्र उमेदवारांकडून सुरवातीलाच घेण्यात येईल. हमीपत्र दिल्याप्रमाणे उमेदवाराने पीएच.डी पूर्ण न केल्यास त्यांनादेण्यात आलेले पीएच.डी संशोधन अधिछात्रवृत्ती योजनेअंतर्गतचे लाभ त्यांच्याकडून वसूल करण्यात येतील.
4. संशोधकाकडे अनुसूचित जमातीचा असल्या संबंधीचे जमात प्रमाणपत्र व वैधता प्रमाणपत्र विद्यापीठाकडे आणि संस्थेकडे सादर करणे अनिवार्य असेल.
5. उमेदवाराने निवडलेल्या व विद्यापीठाच्या निवड समितीने मंजूर केलेल्या विषयात मंजुर मार्गदर्शकाच्या मार्गदर्शनाखाली पूर्ण वेळ संशोधन कार्य करावे लागेल.

6. अधिछात्रवृत्ती मिळविण्याच्या कालावधीत पीएच.डी साठी निवडलेला संशोधन विषयात सुधारणा केली जाऊ शकते. परंतु सदर विषय संपूर्णपणे बदलता येणार नाही. जर उमेदवारास विषय बदल करावयाचा असेल तर त्यांनी या विषयी संस्थेस तात्काळ कळवावे व त्यांची मंजुरी घ्यावी. याबाबतचा आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्थेचा निर्णय उमेदवारास बंधनकारक असेल.

7. अधिछात्रवृत्तीतील संशोधन विषयात कोणताही बदल ताबडतोब विभागांच्या लक्षात आणून देण्यात यावा.

8. उमेदवार व्यक्तीला कोणतीही पूर्ण-वेळ वा अर्ध-वेळ पगारी नोकरी स्वीकारण्याची परवानगी नाही किंवा कोणत्याही अन्य स्त्रोतांकडून वेतन, मानधन, शिष्यवृत्ती इत्यादी प्राप्त करण्याची परवानगी नाही.

9. संशोधन कालावधीत मुदत वाढविल्यास संबंधित विद्यापीठाच्या शैक्षणिक कार्यकाळात पीएच.डी पूर्ण करतील किंवा पुढील माहितीसाठी सक्षम प्राधिकरणाकडून विभागाकडे विस्तार प्रमाणपत्र सादर करेल. अशा आशयाचे प्रतिज्ञापत्र उमेदवाराने सादर केले पाहिजे.

10. उपरोक्त अटींचा भंग झाल्यास सदर बाबीची पडताळणी केल्यानंतर कोणतीही सूचना न देता मंजुर करण्यात आलेली अधिछात्रवृत्ती बंद करण्यात येईल. तसेच या अंतर्गत पूर्वी दिलेले सर्व लाभ परत घेण्यात येतील.

11. जर एखाद्या कारणास्तव पीएचडी अभ्यासक्रम बंद केल्याच्या कारणास्तव अधिछात्रवृत्ती समर्पण करण्याची इच्छा असेल तर अशाप्रकारात १५ दिवसांच्या आत तसे लेखी स्वरुपात संस्थेला कळवण्यात यावे.

12. तसेच संस्थेमार्फत देण्यात आलेले सर्व प्रकारचे आर्थिक लाभ संस्थेस परत करण्यात यावेत. पीएच.डी संबंधित कोणत्याही परीक्षेत उमेदवाराची प्रगती समाधानकारक नसल्यास अधिछात्रवृत्ती मागे घेण्यात येईल.

11. उमेदवाराला परिषदेच्या कार्यशाळेच्या सादरीकरणाच्या बैठकीत किंवा इतर कोणत्याही प्रसंगी किंवा अधिछात्रवृत्ती कार्यकाळात अशा विभागांकडून आयोजित कार्यक्रमास उपस्थित रहावे लागेल, ज्यासाठी कोणताही (टीए / डीए ऐवजी दैनिक भत्ता आणि प्रवास भत्ता असा शब्द प्रयोग असावा) प्रदान केला जाणार नाही.

12. अधिछात्रवृत्ती संदर्भात काही वाद उद्‌भवल्यास आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे ऐवजी (समिती अध्यक्ष) यांचा निर्णय अंतिम असेल. तसेच तो निर्णय सबंधित उमेदवारावर बंधनकारक असेल.

13. वरिल अटी व शर्ती व्यतिरिक्त वेळोवेळी निर्गमित होणारे शासन निर्णय, परिपत्रक, शासन आदेश इ. नुसार लागू असतील त्या सर्व आवश्यक अटी व शर्ती समाविष्ट करण्याचे अधिकार आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे ऐवजी (समिती अध्यक्ष) यांना राहतील

- **उमेदवाराची निवड रद्द करण्याबाबतचे निकष :**

1. चुकीची व असत्य कागदपत्रे सादर करण्यात आल्यास.
2. उमेदवारास इतर संस्था/ विद्यापीठ/ महाविद्यालय किंवा इतर स्त्रोतांमधून संशोधन भत्ता मिळत असल्यास
3. उमेदवार योजनेचा लाभ घेताना रोजगार किंवा स्वयंरोजगार करीत असल्यास
4. उमेदवाराने कोणत्याही कारणाने मध्येच पीएच.डी सोडल्यास.
5. उमेदवारांची संशोधन कार्यातील प्रगती समाधानकारक न आढळून आल्यास.
6. उमेदवाराने इतर कागदपत्रे/अहवाला बाबत संशयास्पद / फसवणुकीचे वर्तन केल्यास.
7. उमेदवाराने सदर कामात कोणत्याही बाह्यस्थ संस्थेचा/ संघटनेचा दबाव आणल्यास/ तसा पत्रव्यवहार केल्यास.
8. अधिछात्रवृत्तीचा अर्ज विद्यापीठाच्या विभागप्रमुख किंवा सक्षम अधिका-यांमार्फ़त करण्यात यावा. परस्पर आलेल्या अर्जाचा विचार केला जाणार नाही.

9. उमेदवाराने उपस्थित व प्रगतीबाबतची विहित नमुन्यातील माहीती (आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे यांनी सदर नमुना तयार करावा) सक्षम प्राधिका-यांच्या स्वाक्षरीने सादर केल्यानंतरच उमेदारास पीएच.डी संशोधन अधिछात्रवृत्ती योजनेंतर्गतचे अर्थ सहाय्य अदा करण्यात येईल.

10. त्याच प्रमाणे पीएच.डी सुरु असताना उमेदवाराने सक्षम प्राधिका-यांकडुन दर सहा महिन्यांनी मुल्यमापन करुन त्याचा प्रगती अहवाल विभागास सादर करण्यात यावा. अन्यथा त्याची निवड रद्द करण्यात येईल.

11. सदर फेलोशिपसाठी उमेदवाराची किमान ७५ टक्के हजेरी असणे बंधनकारक आहे. सबंधित प्रशिक्षण संस्थेकडून प्रत्येक महिन्याचे उपस्थितीपत्रक प्राप्त झाल्यावरच प्रशिक्षणार्थीच्या बँकखाती विद्यावेतनाची रक्कम D.B.T. द्वारे विद्यार्थ्याच्या आधार संलग्न बँक खात्यात जमा करण्यात येईल.

12. कोणत्याही प्रशिक्षणार्थीने प्रशिक्षणास उपस्थित न राहता ऐवजी राहिल्यास अथवा ७५ टक्केपेक्षा कमी हजेरी असल्यास विद्यावेतनासाठी आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्थेवर दबाव आणल्यास सदर प्रशिक्षणार्थीस अपात्र ठरवण्यात येईल.

THANK YOU